

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT januari 1966

DE TRICONTINENTALE CONFERENTIE.

De triccontinentale conferentie welke van 3 t/m 15 januari in Havanna werd gehouden - vijf dagen langer dan oorspronkelijk in de bedoeling had gelegen - heeft enkele interessante gezichtspunten opgeleverd. Uit het schier onuitputtelijke spraakwater der gedelegeerden kan men in ieder geval destilleren dat de strijd in Vietnam een onderwerp was waarover men het eens kon worden. Vietnam was dan ook het meest geëta-leerde punt van bespreking. Toch was de slotresolutie, samengesteld uit kreten en vrome wensen, ongetwijfeld minder dan de Chinese Volksrepubliek had willen bereiken.

De eerste rede van CASTRO:

Het effect van de veroordeling van de Verenigde Staten als het symbool bij uitstek van het imperialisme werd bij voorbaat enigszins ondergraven door de rede welke Fidel CASTRO op de vooravond van de conferentie uit-sprak. CASTRO koos dit tijdstip om de Chinese Volksrepubliek aan de kaak te stellen wegens het niet continueren van de handelsovereenkomst volgens welke China aan Cuba rijst levert in ruil voor suiker. De verklaring van CASTRO was de opening van een stroom van wederzijdse beschuldigingen, welke een dissonante tegenmelodie in de solidariteitshymne van Havanna vormde. CASTRO heeft aldus ten overstaan van "drie continenten" afgezien van de rol van vredestichter in het Sino-Soviet conflict, welke hij eer-der schijnt te hebben geambieerd. De correspondent van L'Unitá, het blad van de C.P.-Italië, meldde dat "vele gedelegeerden met leedwezen, maar niet met verbazing" hadden kennis genomen van de "toedracht van de pijn-lijke vermindering" in de handel tussen China en Cuba.

Het Sino-Soviet conflict bepaalt de sfeer:

Dezelfde correspondent wist ook mede te delen dat de Afrikaanse delega-ties over het algemeen hun afkeuring lieten blijken over pogingen (lees: van Chinese zijde) om hen te betrekken bij een conflict waarvan de ter-men, "naar nu wel gebleken is", niet ideologisch zijn.

Gedurende de gehele conferentie zouden de Chinezen en de Russen overigens fel tegenover elkaar hebben gestaan. Reeds bij het vaststellen van de werkwijze kwam het tot een treffen tussen de beide kampen. De Soviets waren voorstanders van beslissingen bij meerderheid van stemmen, terwijl

de Chinezen voor belangrijke kwesties unanimititeit wilden eisen. De Russen wonnen dit punt. Daarna werd van Chinese zijde kritiek geleverd op bewoordingen waarin het voorbereidend comité de strijd tegen imperialisme, kolonialisme en neo-kolonialisme had gesteld. De beschrijving van de Verenigde Staten zou volgens hun niet voldoende scherp zijn geweest, terwijl de aanduiding van de middelen waarmee de Verenigde Staten dienden te worden bestreden zwak en gebrekkig was. Deze kritiek bracht de Cubanen in het geweer. Door Osmani CIENFUEGOS, de voorzitter van de Cubaanse delegatie, zou in ongezouten bewoordingen het Cubaans erfdeel van onverzoenlijke vijandschap voor de Verenigde Staten zijn geformuleerd. De Cubanen zagen in de Chinese kritiek op de redactie een beleedigende implicatie van twijfel in hun eigen revolutionair en anti-imperialistisch élan. Ook op dit punt moesten de Chinezen bakzeil halen.

De rede van WU HSUEH CHIEN:

Toen de voorzitter van de Chinese delegatie, WU HSUEH CHIEN, het woord richtte tot de vergadering, was het ondermeer om zonder Cuba erbij te betrekken, hulde te brengen aan de "Latijns Amerikaanse strijders tegen het Amerikaans imperialisme". Een groot deel van zijn redevoering was gewijd aan de Vietcong, en aan een opsomming van de wandaden der Verenigde Staten. Toen stelde WU de retorische vraag: "Wie zijn onze vijanden en wie zijn onze vrienden?" Zonder de Sovjets bij name te noemen, gaf hij te kennen dat zij behoorden tot de eerste categorie. Hij vroeg waarom "zij" de bevrijdingsoorlogen saboteren door overal te verkondigen dat één enkele vonk een wereldoorlog kan veroorzaken. WU wilde ook weten waarom "zij" de rust op het westelijk front waarborgen, teneinde de Amerikanen in staat te stellen troepen te verplaatsen van West Duitsland naar Vietnam. Tenslotte gaf hij te kennen dat de Chinezen gaarne bereid zijn tot eenheid en samenwerking als de Russen werkelijk het Amerikaans imperialisme wilden bestrijden, als zij af zouden zien van hun politiek van met de Verenigde Staten gedeelde wereldheerschappij, en op zouden houden de nationale bewegingen te ondermijnen en de socialistische landen dwars te zitten.

Slotrede van CASTRO:

In zijn slotrede ontstak Fidel CASTRO een filippica tegen de "Trotskisten". Hij citeerde rijkelijk uit Trotskistische journalistieke aanvallen op

de Cubaanse regering in verband met de verdwijning van Ché GUEVARA. Via een aanval op Marco Antonio YON SOSA, leider van de (pro-Chinese) afsplitsing in de z.g. "Movimiento 13 de noviembre" guerillabeweging in Guatemala, die volgens CASTRO door de Trotskisten op een dwaalspoor is gebracht, kwam Fidel tot de kern van zijn betoog; het zijn "miserabele, schaamteloze heren", (ongetwijfeld Trotskisten!), "die in een delirium van brutaliteit en meerderwaardigheidsgevoel" durven te beweren dat Cuba bang is voor de imperialisten, die Cuba verwijten de Amerikaanse invasie van de Dominikaanse Republiek niet te hebben verhinderd, die - tenslotte - de leugen verspreiden als zouden Fidel en de zijnen de revolutie hebben verraden. CASTRO voorspelde dat "de komende jaren" er voor zullen zorgen dat de lasteraars worden "verpletterd".

Deze lasteraars waren volgens CASTRO door het succesvolle verloop van de conferentie, en door het vertrouwen dat de gedelegeerden steeds weer bleken te hebben in Cuba en zijn revolutionaire partij, behoorlijk op hun plaats gezet.

De gedaanteverwisseling van de "Trotskisten" gedurende de redevoering van CASTRO is zeer interessant. Bij de aanvang zijn het inderdaad de Trotskisten die hij aanvalt. Hij noemt bij name Felipe ALVAHUANTE die beweerde dat CASTRO Ché GUEVARA heeft geliquideerd omdat GUEVARA partij had gekozen voor China. Wanneer Fidel bij YON SOSA is beland, zijn de Trotskisten agenten van het imperialisme geworden en is SOSA als symbool van allen die in de Cubaanse revolutie niet langer het lichtende voorbeeld zien voor Latijns Amerika, een verdwaalde. Aan het slot van de rede komt de hoofdschuldige om de hoek kijken. CASTRO spreekt officieel nog steeds niet over de Chinese Volksrepubliek, maar de lasteraars die verpletterd zullen worden, zijn noch het handjevol aanhangers van de vierde internationale, noch de arme verdwaalde Sosas. Voor wat CASTRO betreft mogen de Chinezen als geslagen honden de conferentiezaal verlaten.

Resoluties: De Vietnam-resolutie was scherp gesteld. Ondermeer werden de "imperialisten van de Verenigde Staten" beschuldigd van oorlogsmisdaad, als zodanig door de gehele mensheid "veroordeeld".

In de algemene verklaring van de conferentie werd "steun" aan de guerillastrijders in de verschillende landen w.o. Venezuela, Colombia, en

de Dominikaanse Republiek bekrachtigd. Instemming werd betuigd met de onafhankelijkheidsbewegingen in een aantal landen, w.o. Puerto Rico, Brits Guyana, Martinique en Guadeloupe. Wat dit laatste betreft, is de instemming met Brits Guyana het intrappen van een open deur. De tricontinentale wenst echter geen BURNHAM maar JAGAN. Het goedkeuren van de onafhankelijkheidsbeweging op de Franse eilanden impliceert meer dan de autonomie binnen de Franse gemeenschap welke - vooralsnog althans - door de C.P.'s op deze eilanden wordt nagestreefd. (Suriname werd niet genoemd. Zoals bekend is, woonde Mr. E. BRUMA de conferentie niet bij.)

Naar door TASS werd medegedeeld, kwam er een resolutie betreffende de "vreedzame coëxistentie" tot stand. In de tekst hiervan, zoals gegeven door TASS, werd wederom duidelijk gemaakt dat de coëxistentie slechts geldt tussen staten, en niet tussen de klassen binnen een gegeven land, noch tussen "onderdrukte volkeren en hun onderdrukkers". Aldus blijven "bevrijdingsoorlogen" acceptabel binnen het raam van de doctrine. AFP meldde op 13 januari dat bovengenoemde resolutie na een langdurig debat door de vergadering werd opgenomen in de algemene verklaring van de conferentie. In de tekst van de Politieke resolutie welke op 14 januari door de Prensa Latina werd vrijgegeven ontbreekt elke vermelding van de vreedzame coëxistentie. De algemene verklaring welke de Prensa Latina op 15 januari publiceerde heeft een zinsnede waarin de term vreedzame coëxistentie schielijk is binnen gesloten. Overigens werd van Cubaanse zijde met geen woord gerept over de controversiële resolutie. Door het Chinese nieuwsagentschap "New China" werd evenwel een schilderachtige versie gegeven van het debat over het Soviet-voorstel. New China gaf toe dat de resolutie werd aanvaard, maar suggereerde dat de meerderheid der gedelegeerden er niettemin tegen was. De verklaring voor deze contradictie lag in het feit dat het debat de hele nacht had geduurd en dat de meerderheid der voorstemmers werd gevormd door een aantal versufte slaapwandelaars.

Besloten werd tot het eisen van de liquidatie van alle buitenlandse militaire bases, waarbij Guantánamo met name werd genoemd. Verder waren er resoluties op sociaal, cultureel en economisch ge-

bied. De laatste dezer hield in een beroep op alle deelnemers aan de conferentie om de landen (bedoeld zijn FALN, ELN, Vietcong, e.d.) die gewikkeld zijn in een "bevrijdingsoorlog" financieel en met wapens te steunen.

De conferentie besloot tot het instellen van een solidariteitsorganisatie van de volkeren van Afrika, Azië en Latijns Amerika. De zetel van het uit twaalf man bestaande comité van hulpverlening aan "bevrijdingsbewegingen" zal voorlopig Havanna zijn. Cuba zal ook te gast hebben het dertien leden tellende lichaam dat de "socialistische" wereldrevolutie zal trachten te bevorderen. De tweede vergadering van drie continenten zal in 1968 te Cairo worden gehouden.

Latijns Amerikaanse Solidariteitsorganisatie: Een uitvloeisel van de Tricontinentale was voorts de instelling van een aparte solidariteitsorganisatie voor Latijns Amerika. Daags na de conferentie werd de oprichting hiervan bekend gemaakt. Een comité bestaande uit negen leden met als hoofdkwartier Havanna, zal met de "meest actieve anti-imperialistische groeperingen met bindingen met de massa" samenwerken. De eerste vergadering van deze nieuwe organisatie zal in 1967 worden gehouden. De samenstelling van het comité is veelbetekenend. Er hebben zitting in vertegenwoordigers van Cuba, en van de "bevrijdingsbewegingen" van Brazilië, Venezuela, Peru, Colombia, Uruguay, Guatemala en Brits Guyana. Een van de gangmakers zou zijn geweest de vertegenwoordiger van de F.A.L.N. bij de tricontinentale conferentie, de Venezolaan Pedro MEDINA SILVA. Dat Cuba in het comité vertegenwoordigd is, is natuurlijk vanzelfsprekend. Het lidmaatschap van de geestverwanten uit Venezuela, Colombia, Peru en Guatemala is eveneens begrijpelijk in het licht van de intensiteit waarmede de subversie in deze landen thans wordt bedreven. Resten nog Brazilië, Brits Guyana en Uruguay. De opname van vertegenwoordigers uit deze landen in het comité noopt, indien in dezelfde gedachtengang wordt doorgeredeneerd, tot de conclusie dat:

- a. de pogingen om de economische problemen van Uruguay uit te buiten zullen worden geïntensiveerd;
- b. de C.P.-Brazilië de weg der militante subversie zal inslaan;
- c. JAGAN daags na de onafhankelijkheidsverklaring van Brits Guyana

[het vuur zal openen op BURNHAM.

Nabeschouwing: De conferentie is voor CASTRO een succes geworden. Zijn leiderschap van de "Latijns Amerikaanse" revolutie is bekrachtigd. Zijn breuk met de Chinese Volksrepubliek heeft de Chinezen niet verleid tot een openlijk identificeren van Havana met Moskou. De Chinezen hebben op de conferentie wel nagelaten CASTRO te huldigen als het lichtende voorbeeld. Zij hebben Cuba duidelijk genegeerd en CASTRO toonde zich dan ook op zijn teentjes getrapt. In de Chinese journalistieke fulminaties tegen de perfiditeit van de Soviets op de conferentie, werd Cuba echter nimmer betrokken. De Indische delegatie kreeg als handlanger van Rusland telkens een veeg uit de pan, maar over Cuba bewaarden de Chinezen een stilzwijgen dat, hoewel denigrerend, nog niet definitief vijandig was. Het ziet er naar uit dat CASTRO handig gebruik gemaakt heeft van de Sino-Soviet competitie in Latijns Amerika. De Chinezen kraaien victorie omdat de conferentie over het algemeen een meer uitdagende toon heeft aangeslagen dan Moskou zou hebben gewild, maar de overwinning is eerder aan CASTRO dan aan hen. Onder Chinese druk is immers de Sovietlijn, waar CASTRO van afhankelijk is, weer wat feller geworden. De conferentie heeft zijn positie ten aanzien van de traditionele communistische partijen in Latijns Amerika ongetwijfeld versterkt en het is dus zeer wel mogelijk dat onder zijn leiding, en geruggesteund door Moskou, deze traditionele Latijns Amerikaanse communisten de Cubaanse weg naar de revolutie weer eens zullen trachten te bewandelen. Deze weg moge dan parallel lopen met de Chinese, maar, juist daarom hoopt Moskou mét CASTRO dat de Chinese invloed in de revolutionaire beweging op het continent in de kiem kan worden gesmoord.

VENEZUELA

Venezolaanse politieke leiders laakten de triccontinentale conferentie in Cuba, maar toonden zich weinig verontrust over de mogelijkheid van tastbare resultaten van deze conferentie op het gebied van subversie in hun eigen land. De uitlatingen van de president en leiders der

ampia base partijen gaven blijk van vertrouwen in de kansen op de algehele pacificatie van Venezuela in 1966.

Nog altijd was er sprake van de vrijlating van enkele politieke leiders die in december reeds op de nominatie stonden voor beperkte gratie. Domingo Alberto RANGEL, Jesus FARIA en anderen zouden hebben geweigerd gebruik te maken van het aanbod van ballingschap in plaats van gevangenschap, krachtens de desbetreffende wet van eind 1964. Vernomen werd dat een compromis in de maak was, waarbij de gevangenen om de ontstemming der "rechtse elementen" gedeeltelijk te onderwerpen, zich zouden neerleggen bij een kort verblijf (zes maanden) buiten de landsgrenzen. Niettegenstaande de aanhoudende geruchten waren RANGEL, FARIA, c.s. echter eind januari nog altijd in de gevangenis van San Carlo.

De "geroyeerde" leiders van de V.P.N., MAZA ZAVALA, Jose Vicente RANGEL en Luis MIQUILENA, bleven bij hun beslissing om zich aan te sluiten bij de fusiepartij van P.R.N. (RAMOS GIMENEZ), en de "RANGEL"-groep van de M.I.R. Evengoed ging HERRERA OROPEZA met het restant van de V.P.N. door met de toenadering tot LARRAZABAL en de F.D.P. De toch al niet grote V.P.N. is dus onherstelbaar versplinterd, maar een linkse hergroepering rondom twee kernen is in de maak. De F.D.P. vond het nodig om afgelopen maand met groot enthousiasme op een partijcongres in Valencia Wolfgang LARRAZABAL kandidaat te stellen voor het presidentschap. Op de vraag van een journalist of hij deze kandidaatstelling zelf niet ietwat prematuur vond, antwoordde LARRAZABAL uiteraard ontkennend. Hij vond het blijkbaar de gewoonste zaak van de wereld dat een partij twee jaar vóór de verkiezingen besluit wie haar vaandrager zal zijn. Dat de andere partijen nog geen kandidaten hebben aangewezen weet LARRAZABAL aan innerlijke verdeeldheid, waarbij de eensgezindheid van de F.D.P. gunstig afstak. De kandidaat was blijkbaar niet geneigd om verband te leggen tussen zijn verkiezing en de moeizame pogingen om tot een verenigd front van links te komen. Het zal nog moeten blijken in hoeverre het fait accompli waarmee de F.D.P. haar potentiële toekomstige partners gepresenteerd heeft, roet in de eenheidsdis zal gooien.

Het was zeker niet ondenkbaar dat de F.D.P. de kern zou kunnen komen te vormen van een conglomeraat dat naast de Christendemocraten de verkiezingsstrijd zou ingaan als oppositie tegen de groep der amplia base. Afgelopen maand is het bijna tot een splitsing gekomen in de U.R.D., waarbij de invloedrijke UGARTE PELAYO zijn aanhang zou hebben willen overhevelen naar de F.D.P. Ook in de F.N.D. zijn er verschillende afvalligen en potentiële afvalligen waarmee het niet-Christelijke linkse front zou kunnen worden versterkt. De kandidaatstelling van LARRAZABAL is in haar eigenzinnigheid een onvriendelijke daad ten aanzien van degenen die toenadering zoeken tot de partij. Al mag de F.D.P. dan geen rekening van verantwoording verschuldigd zijn aan een HERRERA OROPEZA, UGARTE PELAYO, of Jesus Maria PAREDES der F.N.D. welke allen misschien wel, maar misschien ook niet tot de partij zullen toetreden, het zou heus niet moeilijk zijn geweest nog even te wachten en de potentiële bekeerlingen de eer te gunnen vrijwillig het kampioenschap aan LARRAZABAL te verlenen.

De ministers GONZALO BARRIOS en PEREZ GUERRERO maakten een reis naar Washington om te spreken over olie en Brits Guyana. Bij hun terugkeer werd een vergadering belegd door president LEONI, waar de top-leiders van de amplia base bij aanwezig waren. Er was gedurende de maand sprake van geweest dat Venezuela bij de conferentie in Genève verstek zou laten gaan. De speculaties hieromtrent waren naar aanleiding van de vrees, versterkt door een verklaring van de Britse Vice-minister van Buitenlandse Zaken, Lord WALSTON, dat de Engelsen niet bereid zouden zijn in Genève serieus te onderhandelen. Na de bijeenkomst met LEONI, waarin GONZALO BARRIOS verslag uitbracht over de besprekingen in Washington, werd bekend gemaakt dat Venezuela definitief naar Genève zou gaan. Omtrent de inhoud van het gesprek in Washington werd evenwel niets prijs gegeven.

De reizen der speciale diplomatieke missies naar Latijns Amerika, Afrika en West Europa werden tijdelijk opgeschort. Aangenomen werd dat afhankelijk van het resultaat van de Geneefse confrontatie, deze missies op een latere datum het Venezolaanse standpunt naar buiten zouden dragen.

Bij het bezoek van de Nederlandse industriële missie in Caracas

kwam o.m. ter sprake de gelegenheid welke de associatie van de Nederlandse Antillen met de Europese Economische gemeenschap aan de Venezolaanse industrie biedt om langs een omweg onder gunstige voorwaarden in de E.E.G. een afzetgebied te vinden. Vernomen werd dat recentelijk de positieve economische implicaties voor Venezuela van de bijzondere positie van de Nederlandse Antillen beter dan voorheen in hoge regeringskringen in Caracas worden beseft. Alhoewel het doel van de eerdergenoemde industriële missie niet in eerste instantie gericht was op het illustreren van de potentiële rol der Antillen, zal het bezoek - in het licht der groeiende Venezolaanse belangstelling voor de Nederlandse Antillen - zeer wel een stimulans kunnen blijken te zijn geweest voor concrete Venezolaanse initiatieven op dit gebied.

BRITS GUYANA

BURNHAM begon het nieuwe jaar met enkele uitspraken omtrent de te verwachten buitenlandse politiek van een door hem geleid onafhankelijk Demerara. In overeenstemming met zijn initiatief tot de vorming van een Caraïbisch vrijhandelgebied (CFTA), was zijn verklaring dat hij zal streven naar een "herintegratie" van Demerara met het Caraïbisch gebied, waarbij de Guyanezen met hun Caraïbische broeders zouden arbeiden aan de economische en politieke verheffing van het Caraïbisch bekken. Hij stelde als doel een Caraïbische stem in de internationale politiek, waarbij de "natuurlijke band" met het Afro-Aziatische blok een grote rol zal spelen. BURNHAM zou niet toestaan dat het onafhankelijke Guyana een speelbal wordt van Oost en West. Ter illustratie van zijn standpunt bracht hij naar voren dat hij de Britse politiek terzake Rhodesië "verachtelijke veinzerij" vond. Het Britse schermen met "kith and kin" vond hij cynisch en banaal. Niettemin was een en ander geen beletsel voor een goede verstandhouding met het Westen. Ten aanzien van Latijns Amerika erkende BURNHAM de geografische binding en "grote overeenkomsten". Toch legde hij voor Demerara het zwaartepunt in het eilandenrijk.

BURNHAM bracht afgelopen maand een bezoek aan Suriname. Gemeld werd dat o.m. in een hartelijke sfeer gesproken werd over de grenskwestie tussen de beide landen. Wederzijds werd te kennen gegeven dat de grenskwestie zou kunnen worden opgelost zonder de auspiciën van Den Haag en Londen.

-10 -

JAGAN bracht, zoals te verwachten was, een bezoek aan Havanna, waar hij hartelijk werd toegejuicht door de afgevaardigden ter Tricontinentale. Zijn felle aanklacht tegen het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten bevatte geen nieuwe gezichtspunten. Een aardige vondst van JAGAN was wel de vergelijking die hij trok tussen het Britse vaderschap van het nieuwe kiesstelsel van Brits Guyana, gebaseerd op evenredige vertegenwoordiging, en de onmacht van Engeland om hetzelfde te bereiken in Rhodesië.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De voorzitter van de Venezolaanse "Consejo Electoral Supremo", Dr. Eduardo ARROYO LAMEDA, lid van de O.A.S.-commissie van drie, welke de in juni te houden verkiezingen in de Dominikaanse Republiek in goede banen moet helpen leiden, heeft een optimistisch geluid laten horen. ARROYO deelde mede er op te vertrouwen dat de verkiezingen eerlijk en vruchtbaar zullen zijn. Hij meende dat de situatie in Venezuela in 1963 nog veel labiel was dan die in de Dominikaanse Republiek van vandaag en dat de Venezolaanse verkiezingen niettemin een groot succes zijn geworden. "Wij moeten ons niet laten ontmoedigen", aldus ARROYO, "door de tijdelijke schaduwen welke in Latijns Amerikaanse landen soms plotseling op het politieke leven worden geworpen door het ontbreken van een electorale traditie". Behalve op de vernuftige beeldspraak, waarin iets dat er niet is een schaduw werpt, valt ook op de strekking van de verklaring van ARROYO veel aan te merken.

De vergelijking met het Venezuela van 1963 gaat volkomen mank. De macht van het Venezolaanse bewind om de orde in eigen huis te handhaven werd door de F.A.L.N. in 1963 wel betwist, maar de terroristen waren niet in staat het regeringsapparaat lam te leggen. Een gekozen president met een parlementaire coalitie achter zich en met volledige steun van de strijdkrachten voerde het bewind over een economisch sterk land. Het beeld dat de Dominikaanse Republiek biedt is daarmee vergeleken troosteloos. GODOY regeert bij de gratie der O.A.S. Bij de militairen ontbreekt elke neiging om het burgerlijk gezag te aanvaarden. De economie van het land is in een onbeschrijfelijke chaos en hulpbronnen die Venezuela in overvloed bezit, ontbreken ten enenmale.

De goede ARROYO hield evenwel onbedoeld een slag om de arm, waarmee hij overigens zijn eigen verklaring volkomen weersprak, door te zeggen dat de Dominikaanse toekomst moeilijk te voorspellen is, aangezien de situatie van vandaag binnen een maand of zelfs binnen enkele dagen radicaal gewijzigd kan zijn. Met dit laatste heeft ARROYO wel gelijk, met dien verstande dat een radicale wijziging ten goede vrijwel onmogelijk lijkt.

Na wekenlang dralen aanvaardden de militaire rebellenleiders met CAAMAÑO en MONTES ARACHE aan het hoofd tenslotte de diplomatieke ballingschap welke GARCIA GODOY de grootste heethoofden in de beide kampen had toebedacht. De weg scheen nu open te zijn voor het vertrek van commodore RIVERA CAMINERO en zijn naaste medewerkers. Niettemin bleven deze het presidentiële bevel negeren. Het gevolg hiervan was dat de spanning in het land weer gevaarlijk toenam. JUAN BOSCH laakte de insubordinatie en de vakbonden dreigden met een algemene staking. Januari werd beëindigd met een impasse. De mogelijkheid van hernieuwd bloedvergieten lag hierin opgesloten.

De P.R.D. zal waarschijnlijk eind februari of begin maart een conventie houden om haar kandidaat voor het presidentschap aan te wijzen. CAAMAÑO thans militair attaché in Londen, gaf te kennen geen kandidaat te willen zijn. Op BOSCH valt geen peil te trekken. Zijn uitlatingen, ook tegen vertrouwelingen, zijn tegenstrijdig en verward.

De positie van BALAGUER schijnt inderdaad iets verzwakt te zijn (zie M.O. december 1965), en wel - naar thans blijkt - door de verwijdering welke is ontstaan tussen hem en een aantal conservatieven. De conservatieven hadden tot nu toe de demagogie van BALAGUER op de koop toe genomen, omdat hij een aanvaardbaar alternatief was voor BOSCH of een andere P.R.D.-kandidaat. Nu BOSCH echter verder naar links is getrokken, is BALAGUER er in geslaagd een aantal gematigd linkse figuren om zich heen te verzamelen, op wier aanwezigheid in de Reformista-gelederen verstokte "oligarchisten" uit de U.C.N. (VIRIATO FIALLO), de P.L.E. (AMIAMA TIO) en de V.R.D. (Horacio ORNES COISCOU), helemaal niet gesteld zijn. Er is sprake van dat een conservatieve coalitie zou worden gevormd met als kandidaat voor het presidentschap mogelijk Eduardo READ BARRERAS of Nicolás PICHARDO. Deze

coalitie zou volkomen kansloos zijn, maar zou BALAGUER zijn winstmarge kunnen ontnemen. Naar vernomen werd, maakt BALAGUER zich evenwel niet ongerust over de conservatieve defectie, aangezien hij volgens hem hierdoor het Trujillististische predicaat dat hem tot nu toe heeft belemmerd in zijn pogingen om de grote middengroep te bereiken, kwijtraakt. BALAGUER zou hierbij uitgaan van de gedachte dat de meeste dominikanen een gematigd links bewind wensen. Als BOSCH volledig wordt geïdentificeerd met het links extremisme, en de conservatieven een eigen weg inslaan, blijft de Partido Reformista als enige "redelijke" politieke groepering over. Daarom, aldus BALAGUER, zou hij voor elke verloren conservatieve stem twee gematigd linkse stemmen in de plaats krijgen.

Deze redenering gaat uit van de veronderstelling dat het slechts de zegen der conservatieven was, die BALAGUER bij zijn benadering van de "doorsnee" Dominikaan in de weg stond. Er zijn echter nog zeker twee factoren waarmee de Reformista-leider rekening moet houden. In de eerste plaats is hij zelf niet de personificatie van de vooruitstrevende democraat. Bovendien zal het nationalisme een overweging zijn bij de keuze-bepaling door het volk en de P.R.D. kan in dit opzicht een martelaarsrol spelen, die bij de Dominikaan een gevoelige snaar zal kunnen treffen. De mate waarin BOSCH en de P.R.D. zich zullen kunnen identificeren met "la causa Dominicana" zal nog moeten blijken. BALAGUER zal kunnen stellen dat het juist BOSCH is geweest door wiens toedoen de nationale eer is bedoezeld, maar het argument is gevaarlijk en zou gemakkelijk als boemerang kunnen werken.

Omtrent de positie van Angel MIOLAN werd nog vernomen dat hij, liever dan zich aan te sluiten bij de Reformistas, nog altijd wil trachten BOSCH ervan te overtuigen dat deze terwille van partij en land moet afzien van zijn aspiraties en - sous entendu - zijn gewicht ten gunste van MIOLAN op de weegschaal moet leggen. De zwakte van MIOLAN ligt in het oordeel dat zelfs zijn meest trouwe aanhangers over hem hebben, te weten, dat hij, hoewel een goeie organisator en een briljante geest, geen leidersfiguur is.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Het nieuws op het arbeidsfront in de Nederlandse Antillen was in januari in de eerste plaats de verkiezingen van een nieuw bestuur van de United Mine-

workers' Union of Curaçao. Deze verkiezing bracht een einde aan het langdurige conflict in de vakbond over het leiderschap van Dixie BLASSE, hetwelk werd overstreden door Willy HAIZE. De verkiezing van HAIZE tot voorzitter zal zeer wel de genadeslag kunnen zijn voor BLASSE, die nu zowel zijn positie in de haven als bij de mijnmaatschappij is kwijtgeraakt. Als voorzitter van de mijnwerkersbond had BLASSE steeds min of meer samengewerkt met de groep P.W.F.C./C.F.W. HAIZE deelde na zijn verkiezing mede dat het nieuwe bestuur zich nog niet had beraad over een eventuele nieuwe aansluiting van de bond. Het is wel mogelijk dat de U.M.U.C. nu in het "C.L.A.S.C.-kamp" terecht zal komen.

De onverkwikkelijke Henderson-affaire kreeg in januari weer een nieuwe draai toen de firma Henderson de C.F.W. als gesprekspartner erkende voor het sluiten van een collectieve arbeidsovereenkomst. Deze zaak waarin een langdradig spel van kortzichtigheid, omkoperij en misleiding de gemeenschap als caricatuur van het gesprek tussen werkgever en werknemer werd voorgeschoteld, is nu hopelijk afgedaan. Alle partijen hebben zich gecompromiteerd en al is de groep arbeiders die de speelbal was van de auteurs van deze droevige klucht numeriek wellicht niet belangrijk, als symptoom van pervers infantilisme in de benadering van de arbeidsverhoudingen in onze gemeenschap, is de affaire verontrustend geweest. Het heeft thans geen zin te trachten vast te stellen waar de ontsporing is begonnen. Volgende is er op te wijzen dat een gezond vakbondswezen op deze grondslag niet kan worden opgebouwd. De gedachte dat een dergelijk klimaat van goedkoop opportunisme de Antilliaan immuun maakt voor een ideologische injectie, is gemakzuchtig en negatief. Het ideologisch strijdtoneel komt steeds dichterbij en de tijd die ons nog rest zal ten volle moeten worden benut om - ook in het vakbondswezen - de eerste werkelijke stoot te kunnen opvangen.

Het congres van de C.L.A.S.C. te Medellín werd bijgewoond door de Antilliaanse C.L.A.S.C.-vertegenwoordigers R.M. TSCHUMIE en E.E. MADURO. Een der belangrijkste punten van bespreking op dit congres was de tricontinentale conferentie. De C.L.A.S.C. nam een resolutie aan waarbij deze conferentie krachtig werd veroordeeld. Volgens C.L.A.S.C. was noch de O.A.S. noch de tricontinentale representatief voor Latijns Amerika en het congres bekrachtigde het C.L.A.S.C.-streven om een "derde weg" te bewandelen.

- 14 -

Vernomen werd dat de ster van TSCHUMIE op dit congres weer wat meer is getaand en dat E.E. MADURO kans maakt op de plaats die TSCHUMIE als regionaal vertegenwoordiger heeft. Het is echter niet gezegd dat MADURO, die zich de laatste tijd blijkbaar minder aan het vakbondswerk op Aruba gelegen laat liggen dan vroeger, deze positie ambieert. Indien MADURO het aanbod afwijst, zou de C.L.A.S.C.-vertegenwoordiging op de Antillen, naar werd vernomen, in handen kunnen komen van Drs. MacWILLIAM, die als adviseur van enkele bij C.L.A.S.C. aangesloten bonden op Curacao optreedt. Een andere mogelijke kandidaat - praktisch beter onderlegd - zou zijn de voorzitter van de Christelijke Havenbond op Curacao, H.J.ROJER. Gezien de rol die locale kritiek heeft gespeeld op het dalen van TSCHUMIE's C.L.A.S.C.-papieren, zal bij de keuze ongetwijfeld rekening gehouden worden met de gevoelens van de Antilliaanse aanhang. ROJER, die zich de laatste jaren zeer positief heeft ontwikkeld, maakt uit dien hoofde een goede kans.

Door een delegatie van de Nationale Volkspartij werd afgelopen maand de te Caracas gehouden Caraïbisch Christendemocratische bijeenkomst bijgewoond. De N.V.P. maakt aanspraak op de vertegenwoordiging van de Christendemocratische gedachte op Curacao, c.q. de Nederlandse Antillen. Het is niet bekend of de U.R.A., de nieuwe Christendemocratische partij welke is ontstaan uit haar midden, en welke de Christendemocratie in haar beginselverklaring expressis verbis centraal heeft gesteld, deze N.V.P.-stelling zal bestrijden. Aangezien de U.R.A. nog altijd in staat van oprichting is, moet het uitblijven van haar formulering van een standpunt in deze niet als indicatie worden beschouwd.

Curacao werd afgelopen maand in de internationale pers genoemd als slachtoffer van een invasie door een gewapende bende afkomstig uit "Midden Amerika". Het invasie-bericht zou afkomstig geweest zijn van een clandestiene radiozender op Curacao en werd opgevangen door "Antilliaanse ballingen" in Colombia. De loosheid van het gerucht deed dat de kwestie al gauw weer vergeten was. Dezerzijdsepogingen om de werkelijke bron en de reden tot het lanceren van het bericht te achterhalen, zijn vruchteloos geweest. Bij een eventuele herhaling van de grap of bij het voorkomen van een gelijksoortig incident, zou het patroon de navorsing wellicht een betere kans van slagen geven.